

ERICASTIFTELSEN

PSYKOTERAPI • UTBILDNING • FORSKNING

UTBILDNINGSPLAN FÖR ERICASTIFTELSENS UTBILDNING I TIDS- BEGRÄNSAD MENTALISERINGSBASERAD PSYKOTERAPI FÖR BARN (TIME- LIMITED MBT-C) (MBT-C 19/20) – 20 hp

Bakgrund

Mentaliseringsbaserade (MBT) behandlingsmodeller bygger på en integrering av psykodynamiska principer, anknytningsteori och empiriska studier av mentalisering. MBT-modeller utvecklades först för behandling av vuxna patienter med borderlinetillstånd (Bateman & Fonagy, 2004) och har visat på goda behandlingsresultat vid vetenskapliga studier (Bateman & Fonagy, 2009). MBT har sedan utvecklats för att passa även andra patientgrupper och åldrar. MBT-A (Mentalization-Based Treatment for Adolescents) har visat goda resultat vid behandling av ungdomar med självskadebeteende (Rossow & Fonagy, 2012). Utvecklingspsykologisk forskning har gett stöd för hur viktig föräldrars förmåga att mentalisera i relation till sitt barn är för barnets utveckling vad gäller anknytning och förmåga till affektreglering (Grienenberger, et al, 2005, Slade, Grienenberger, et al, 2005, Sharp & Fonagy, 2008, Ensink et al, 2016, Rostad & Whitaker, 2016). Flera MBT-modeller har därför utvecklats i syfte att stärka föräldrars mentaliseringsförmåga i förhållande till sina barn, Parental Reflective Functioning, vilka har visat på goda resultat (Slade, Sadler, et al, 2005).

På Ericastiftelsen pågår sedan drygt tio år ett utvecklingsarbete när det gäller tidsbegränsade psykoterapimetoder för barn och unga (Thorén, et al. 2016). Detta utvecklingsarbete innebär också ett internationellt samarbete med forskare och kliniker vid bland annat Anna Freud Center i London, De Jutters Child and Youth Mental Health Service i Haag i Holland, Université Laval i Quebec och Yale Child Study Center i New Haven, USA. Ett resultat av detta samarbete är en behandlingsguide i Tidsbegränsad MBT-C (Time-limited MBT for Children). Den skrevs på uppdrag av American Psychological Association och gavs ut i april 2017 (Midgley et al, 2017). I Tidsbegränsad MBT-C riktas arbetet både direkt till barnet och till föräldrarna eller andra omsorgspersoner såsom familjehem. Metoden lämpar sig för barn i åldern 5-12 år

Metoden bygger således på väl beprövad klinisk erfarenhet, utvecklingspsykologisk forskning och integrerar komponenter med starkt empiriskt stöd när det gäller det terapeutiska utfallet. Behandlingsmodellen riktar sig till grupper inom barnpsykiatrisk verksamhet där det finns ett stort behov av effektiva metoder, så som barn som lider av ångest och depression och/eller som har upplevt svåra påfrestningar, till exempel i form av separation och förlust. Samtidigt är MBT-C en relativt ny behandling och behov av ytterligare forskning föreligger för att få veta mer om för vilka barn och familjer och i vilka sammanhang den fungerar bäst.

Referenser:

- Bateman, A.W., & Fonagy, P. (2004). Mentalization based treatment of BPD. *Journal of Personality Disorders*, 18, 36-51.

- Bateman, A.W., & Fonagy, P. (2009). Randomized controlled trial of outpatient mentalization-based treatment versus structured clinical management for borderline personality disorder. *The American Journal of Psychiatry*, 166, 1355-1364.
- Ensink, K., Normandin, L., Plamondon, A., Berthelot, N., & Fonagy, P. (2016). Intergenerational pathways from reflective functioning to infant attachment through parenting. *Canadian Journal of Behavioural Science*, 48(1), 9-18.
- Grienenberger, J., Kelly, K & Slade, A. (2005). Maternal reflective functioning, mother-infant affective communication, and infant attachment: Exploring the link between mental states and observed caregiving behavior in the intergenerational transmission of attachment. *Attachment & Human Development*, 7(3), 299-311.
- Midgley, N., Ensink, K., Lindqvist, K., Malberg, N.T., & Muller, N. (2017). *Mentalization-based treatment for children: a time-limited approach*. Washington, DC: American Psychological Association.
- Rossow, T.I., & Fonagy, P. (2012). Mentalization-based treatment for self-harm in adolescents: A randomized controlled trial. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 51, 1304-1313.
- Rostad, W.L., & Whitaker, D.J. (2016). The association between reflective functioning and parent-child relationship quality. *Journal of Child and Family studies*, 25(2), 2164-2177.
- Sharp, C., & Fonagy, P. (2008). The parent's capacity to treat the child as a psychological agent: constructs, measures and implications for developmental psychopathology. *Social Development*, 17(3), 737-754.
- Slade, A., Grienenberger, J., Bernbach, E., Levy, D. & Locker, A. (2005). Maternal reflective functioning, attachment, and the transmission gap: a preliminary study. *Attachment & Human Development*, 7(3), 283-298.
- Slade, A., Sadler, L., De Dios-Kenn, C., Webb, D., Currier-Ezepchick, J. & Mayes, L. (2005). Minding the baby: A reflective parenting program. *The Psychoanalytic Study of the Child*, 60, 74-100.
- Thorén, A., Pertoft Nemirovski, J., & Lindqvist, K. (2016). *Short-term mentalization-informed psychotherapy. A way of treating common childhood mental disorders*. Manuscript in preparation.

Kursens omfattning, tid och plats

Kursen omfattar 20 hp. För psykologer som gör sin specialistutbildning är den ackrediterad som 2 av 6 specialistkurser; som 2 fördjupningskurser inom psykologisk behandling/psykoterapi samt klinisk barn- och ungdomspsykiatri. Kursstart är 13 november 2019 och kursen avslutas 10 juni 2020. Kursdag är onsdagar 10.30-16.30 förutom det första kurstillfället som är 13-16.30. Förutom det inledande och det avslutande kurstillfället är följande 12 kurstillfällen inplanerade: 11 december 2019 och under 2020, 8 och 22 januari, 5 och 19 februari, 4 och 18 mars, 1, 15 och 29 april, 13 och 27 maj. Undervisning och handledning är förlagd till Ericastiftelsens lokaler på Odengatan 9 i Stockholm. Det handledda barnpsykoterapeutiska arbetet som ingår i utbildningen görs på den egna arbetsplatsen.

Kursen vänder sig till legitimerade psykoterapeuter och sökande med grundläggande psykoterapiutbildning som arbetar med behandling av barn och deras föräldrar inom barn- och ungdomspsykiatrisk verksamhet eller liknande. Då ett kursmoment innebär att bedriva denna terapiform under handledning ska det för kursdeltagarna vara möjligt att göra detta på sin arbetsplats. Metoden innefattar såväl barn- som föräldrasamtal. En terapi kan antingen

genomförs av en terapeut som har både barn- och föräldrasamtalen eller så kan behandlingen genomföras av ett team med en barnterapeut och en föräldraterapeut. För att kunna arbeta som barnterapeut med utbildningsärendet, krävs tidigare erfarenhet av att ha arbetat psykoterapeutiskt med barn.

Kursens syfte och lärandemål

Kursen syftar till att ge deltagarna kunskap om och erfarenhet av hur man arbetar mentaliseringsbaserat i tidsbestämd psykoterapi för barn i åldrarna 5-12 år och deras föräldrar. Kursdeltagaren ska efter genomgången kurs

- kunna bedöma för vilka barn som tidsbegränsad mentaliseringsbaserad psykoterapi är en lämplig behandlingsmetod
- ha kunskap om principerna för ramar och setting när det gäller tidsbegränsad mentaliseringsbaserad psykoterapi och förmåga att utifrån dessa principer kunna arbeta med denna terapiform på sin arbetsplats
- kunna formulera och presentera fokus för barnets behandling och föräldrakontakten
- ha kunskap om och erfarenhet av att använda ett terapeutiskt förhållningssätt och terapeutiska interventioner utifrån mentaliseringsteori

För psykologer som vill tillgodoräkna sig kursen som del i Specialistutbildning dessutom:

- kunna genomföra en fördjupad klinisk bedömning av barns och föräldrars mentaliseringsförmåga

Kursens innehåll

Följande moment ingår:

Seminarier och handledning i grupp. Totalt handlar det om 37 lektionstimmar (å 45 min.) seminarier inklusive examinationsseminarier och 45 lektionstimmar handledning. Handledningen sker i grupp om fyra deltagare.

Kurslitteratur ca 1000 sidor.

Tidsbegränsad psykoterapi. Kursdeltagaren har både barnterapi- och föräldrakontakten där barnet är 5-12 år. Terapin omfattar 12 barnsessioner och 12 föräldrasessioner. Därtill tillkommer bedömningsessioner. Om kursdeltagare arbetar på samma arbetsplats finns möjlighet att arbeta i team, där den ena arbetar som barnterapeut och den andra som föräldraterapeut.

Examination

För godkänd kurs krävs:

- aktivt deltagande i seminarier och handledning
- godkänd skriftlig examinationsuppgift
- godkänd genomförd korttidspsykoterapi

För psykologer som vill tillgodoräkna sig kursen som del i Specialistutbildning:

- genomförd och godkänd skriftligt rapporterad klinisk bedömning av ett barns utveckling avseende mentaliseringsförmåga och anknytning, *alternativt* klinisk bedömning av förälder/föräldrars parental reflective functioning.

Kursmomenten examineras av kursansvariga lärare/handledare.

Huvudexaminator är Ericastiftelsens bitr. rektor Fredrik Odhammar.

Lärare och handledare

Seminierna leds av lärare från Ericastiftelsen. Handledarna är psykologer och psykoterapeuter från Ericastiftelsens MBT-C-team.

Kursledare är Anders Schiöler, Ericastiftelsen, Odengatan 9, 114 24 Stockholm. Telefon: 08-402 17 60. E-post: anders.schioler@ericastiftelsen.se

Administrativ avgift: 4 000 kr. I avgiften ingår för- och eftermiddagskaffe och viss litteratur

Ansökan skall vara Ericastiftelsen tillhanda senast 2019-09-13. Ansökningsformulär finns att ladda ned på Ericastiftelsens hemsida.

Obligatorisk kurslitteratur

	Antal sid.
Csibra, G. (2010). Recognizing communicative intentions in infancy. <i>Mind & Language</i> , 25(2), 141-168.	28
Fonagy, P. & Allison, E. (2014). The role of mentalizing and epistemic trust in the therapeutic relationship. <i>Psychotherapy</i> , 51, 372-380.	9
Haugvik, M. & Johns, U.T. (2006). Betydningen av felles fokus i tidsavgrenset psykoterapi med barn. <i>Tidskrift for norsk psykologforening</i> , 43, 19-29.	11
Luyten, P., Mayes, L.C., Nijssens, L. & Fonagy, P. (2017). The parental reflective functioning questionnaire: Development and preliminary validation. <i>PLOS ONE</i> , 12(5), 1-28	28
Malberg, N. (2015). Activating mentalization in parents: an integrative framework. <i>Journal of Infant, Child, and Adolescent Psychotherapy</i> , 14, 232-245.	14
Midgley, N., Ensink, K., Lindqvist, K., Malberg, N.T., & Muller, N. (2017). <i>Mentalization-based treatment for children: a time-limited approach</i> . Washington, DC: American Psychological Association.	268
Midgley, N. & Vrouva, I. (Red). (2012). <i>Minding the Child. Mentalization-based interventions with children, young people and their families</i> . East Sussex: Routledge.	225
Muller, N. & Midgley, N. (2015). Approaches to assessment in time-limited Mentalization-Based Therapy for Children (MBT-C). <i>Frontiers in Psychology</i> , 6: 1063	10
Rydén, G. & Wallroth, P. (2008). <i>Mentalisering. Att leka med verkligheten</i> . Stockholm: Natur och Kultur.	335
Shai, D. & Belsky, J. (2011). When words just won't do: Introducing parental embodied mentalizing. <i>Child Development Perspectives</i> , 5, 173-180.	8
Shai, D. & Belsky, J. (2017). Parental Embodied Mentalizing: How the nonverbal dance between parents and infants predicts children's socio-emotional functioning. <i>Attachment & Human Development</i> , 19, 191-219	29
Slade, A. (2005). Parental reflective functioning: an introduction. <i>Attachment & Human Development</i> , 7(3), 269-281.	13
Slade, A. (2008). Mentalization as a frame for working with parents in child psychotherapy. I E.L. Jurist, A. Slade & S. Bergner (Red). <i>Mind to mind: Infant research, neuroscience and psychoanalysis</i> (sid. 307-334). New York, NY, US: Other Press.	28
<i>Totalt antal sidor:</i>	1006